

Spis treści

Skróty i symbole	7
Nauka o trzewiach	9
Wstęp	9
Układ pokarmowy	10
Budowa ścian przewodu pokarmowego	10
Błona śluzowa	10
Błona mięśniowa	11
Błona zewnętrzna	11
Przewód pokarmowy	11
Jama ustna	12
Przedsionek jamy ustnej	12
Jama ustna właściwa	14
Gruczoły jamy ustnej	18
Gardło	18
Przełyk	20
Żołądek	21
Jelito cienkie	24
Dwunastnica	24
Jelito krezkowe czcze i kręte	25
Jelito grube	26
Jelito ślepe	26
Okreźnica	26
Odbytnica	28
Gruczoły trawienne oraz otrzewna	29
Wątroba	29
Trzustka	32
Otrzewna	34
Układ oddechowy	38
Drogi oddechowe górne	39
Nos i jama nosowa	39
Nos zewnętrzny	39
Jama nosowa	40
Krtani	41
Drogi oddechowe dolne	47

Tchawica	47
Oskrzela główne	47
Płuca	47
Drzewo oskrzelowe	52
Pęcherzyki płucne	53
Opłucna	53
Śródpiersie	53
Układ moczowo-płciowy	55
Narządy moczowe	55
Nerka	55
Budowa zewnętrzna nerki	55
Budowa wewnętrzna nerki	57
Drogi odprowadzające moczu	60
Miedniczka nerkowa	60
Moczowód	60
Pęcherz moczowy	62
Cewka moczowa żeńska	63
Narządy płciowe	64
Narządy płciowe męskie	65
Narządy płciowe męskie wewnętrzne	
Jądro	65
Najądrze	66
Nasieniowód	67
Pęcherzyki nasienne	67
Guczoł krokowy	68
Narządy płciowe męskie zewnętrzne	
Moszna	68
Prącie	69
Cewka moczowa męska	71
Narządy płciowe żeńskie	72
Narządy płciowe żeńskie wewnętrzne	
Jajnik	72
Jajowód	74
Macica	76
Cykl menstruacyjny	78
Pochwa	79
Narządy płciowe żeńskie zewnętrzne	
Wzgórek łonowy	80
Wargi sromowe większe i mniejsze	80
Przedsionek pochwy	81
Łechtaczka	81
Dno miednicy	82
Powięź miednicy mniejszej	82
Układ wewnątrzwydzielniczy	83
Grasica	84
Guczoł tarczowy	85
Guczoły przytarczowe	85
Ciałka przyzwojowe	86
Guczoł nadnerczowy	86

Przysadka	89
Szyszynka	90
Układ naczyniowy	91
Krew i limfa	91
Krew	91
Limfa	92
Narządy budowy i rozpadu komórek krwi	
Szpik kostny	92
Tkanka limfatyczna	92
Śledziona	92
Układ krwionośny	94
Serce	94
Budowa zewnętrzna serca	94
Budowa wewnętrzna serca	
Jamy serca	95
Zastawki serca	100
Ściany serca	100
Mięsień sercowy	101
Osierdzie	101
Unaczynienie i unerwienie serca	101
Naczynia krwionośne	104
Tętnice	104
Żyły	105
Naczynia włosowate	105
Krążenie małe	107
Krążenie duże	107
Aorta	107
Aorta wstępująca	107
Łuk aorty	107
Pień ramiennie-główny	107
Tętnica szyjna wspólna prawa i lewa	107
Tętnica podobojczykowa	110
Tętnica pachowa	111
Tętnica ramienna	111
Tętnica przedramienia łokciowa i promieniowa	112
Łuk dłoniowy powierzchowny i głęboki	112
Aorta zstępująca	112
Aorta piersiowa	113
Aorta brzuszna	115
Tętnica biodrowa wspólna	117
Tętnica udowa	117
Tętnica podkolanowa	121
Tętnice piszczelowe przednia i tylna	121
Tętnice stopy	121
Krążenie żylne	123
Żyła główna górna	123
Żyły ramiennie-główny prawa i lewa	123
Żyła główna dolna	130
Żyły ścienne	130

Żyły trzewne	130
Naczynia kończyny dolnej	134
Żyły stopy	134
Żyły głębokie	134
Układ limfatyczny	137
Główne naczynia chłonne	140
Przewód piersiowy	140
Rozkład naczyń i węzłów chłonnych	141
Rejon głowy	141
Rejon szyi	141
Rejon kończyny górnej	142
Rejon klatki piersiowej	142
Rejon brzucha i miednicy	142
Rejon kończyny dolnej	142
Układ nerwowy	145
Tkanka nerwowa	145
Ośrodki i drogi nerwowe	147
Podział układu nerwowego	148
Układ nerwowy ośrodkowy	148
Rdzeń kręgowy	148
Budowa zewnętrzna rdzenia kręgowego	148
Budowa wewnętrzna rdzenia kręgowego	150
Istota szara	150
Istota biała	150
Nerw rdzeniowy	152
Drogi rdzenia kręgowego	154
Drogi długie	
Drogi rdzeniowo-mózgowe	154
Drogi rdzeniowo-wzgórzowe	155
Drogi wstępujące sznura tylnego	155
Drogi rdzeniowo-mózdkowe	156
Drogi mózgowo-rdzeniowe	156
Drogi piramidowe	156
Drogi pozapiramidowe	156
Drogi krótkie	
Drogi własne rdzenia kręgowego	158
Zestawienie dróg nerwowych rdzenia kręgowego	158
Mózgowie	159
Podział mózgowia	159
Mózdzek	159
Budowa zewnętrzna mózdku	159
Budowa wewnętrzna mózdku	163
Istota szara. Kora mózdku	163
Istota biała. Drogi mózdku	163
Komora czwarta	164
Pień mózgu	
Rdzeń przedłużony	165

Most	167
Dół równoległoboczny	167
Twór siatkowaty	168
Jądra nerwów czaszkowych w tyłomózgowiu	168
Śródmózgowie	170
Odnogi mózgu	171
Nakrywka	171
Błaszka pokrywy	173
Międzymózgowie	174
Wzgórzomózgowie	174
Podwzgórze	174
Komora trzecia	178
Kresomózgowie	179
Budowa zewnętrzna kresomózgowia	179
Półkule mózgu	180
Powierzchnia górno-boczna półkuli mózgu	180
Powierzchnia przyśrodkowa półkuli mózgu	180
Powierzchnia dolna półkuli mózgu	180
Komora boczna	181
Budowa wewnętrzna kresomózgowia	184
Kora mózgu	184
Lokalizacja czynności w korze mózgu	185
Układ limbiczny i węchomózgowie	186
Jądra podkorowe kresomózgowia	189
Istota biała półkul	191
Włókna rzutowe	192
Włókna spoidłowe	193
Włókna kojarzeniowe	193
Główne drogi czuciowe i ruchowe	193
Droga wzrokowa	194
Droga słuchowa	194
Droga smakowa	194
Droga węchowa	194
Drogi ruchowe	194
Opony rdzenia kręgowego i mózgowia	194
Opona twarda	195
Pajęczynówka	197
Opona miękka	197
Płyn mózgowo-rdzeniowy	198
Naczynia ośrodkowego układu nerwowego	199
Układ nerwowy obwodowy	199
Nerwy rdzeniowe	201
Gałęzie nerwów rdzeniowych	201
Splot szyjny	203
Splot ramienny	204
Nerwy krótkie splotu ramiennego	204
Nerwy długie splotu ramiennego	206
Nerwy międzyżebrowe	208
Splot lędźwiowo-krzyżowy	209
Splot lędźwiowy	209
Splot krzyżowy	211
Nerwy czaszkowe	217
Nerwy węchowe	217

Nerw wzrokowy	220
Nerw okoruchowy	220
Nerw błoczkowy	220
Nerw trójdzielny	220
Nerw odwodzący	222
Nerw twarzowy	222
Nerw przedsionkowo-ślimakowy	223
Nerw językowo-gardłowy	223
Nerw błędny	224
Nerw dodatkowy	226
Nerw podjęzykowy	227
Układ nerwowy autonomiczny	227
Część współczulna	229
Część przywspółczulna	230
Powłoka wspólna	231
Skóra	231
Gruzoły skóry	232
Włosy	234
Paznokcie	234
Narządy zmysłów	235
Narządy czucia powierzchniowego i głębokiego	235
Narząd smaku	235
Narząd powonienia	236
Narząd statyczno-słuchowy	236
Ucho zewnętrzne	236
Ucho środkowe	237
Ucho wewnętrzne	238
Narząd wzroku	242
Gałka oczna	242
Błona włóknista	245
Błona naczyniowa	246
Błona wewnętrzna gałki ocznej	247
Zawartość gałki ocznej	247
Ciecz wodnista	247
Soczewka	248
Ciało szkliste	248
Narządy dodatkowe oka	248
Powieki	251
Spojówka	251
Narząd łzowy	251
Mięśnie	251
Piśmiennictwo	253
Skorowidz	255